

IMPLIKACIJE ZAVESTNEGA VODENJA

IMPLICATIONS OF CONSCIOUS LEADERSHIP

Dejan Marinčič¹¹⁴

Goran Vukovič¹¹⁵

Miha Marič¹¹⁶

DOI: <https://doi.org/10.31410/limen.2018.342>

Povzetek: *Zavestno vodenje je novejši konstrukt, o katerem še ne vemo veliko, se stalno razvija in se intenzivno raziskuje. Načinov učenja, kako postati dober vodja, je veliko, sami pa potrebujemo poiskati tisti način, ki nam najbolj ustreza. Večina vodij že ima izoblikovan svoj stil vodenja, ki ga pogosto lahko povežemo z njihovim načinom življenja. Pravi zavestni vodja se mora zavedati svojega položaja in svojega poslanstva, ter mora strmeti k temu, da se vsakodnevno izobražuje, dela na svoji zavesti, izoblikuje svoj življenjski kontekst, poskuša zaznavati informacije iz okolice, se uči iz življenjskih izkušenj, ter pozorno spremlja vso dogajanje okoli sebe. Pri zavestnem vodenju se moramo najprej samozavedati, imeti moramo sistemski vpogled na celotno dogajanje, z zavestjo moramo biti pri stvari in graditi na kolektivni zavesti. Zavestno vodenje je način življenja, katerega gradimo leta in leta. Dober zavestni vodja je tisti, ki se vsakodnevno uči in izboljšuje do konca svoje kariere, ter želi pustiti svetu nek pozitiven pečat. Preučevali bomo, kaj vpliva, ter kako vpliva na raven zavestnega vodenja, ter kako lahko postanemo dober zavestni vodja. To bomo dosegli s kritičnim pregledom sekundarne literature in s sintezo relevantne literature, v kateri je obravnavana omenjena tematika, ter pojasnjeno ožje znanstveno področje zavestnega vodenja in vpliv zavestnega vodenja na sledilce v organizacijah. Oblikovali pa bomo tudi konceptni model zavestnega vodenja.*

Ključne besede: *Zavestno vodenje, organizacija, management, zavest, konceptualizacija, implikacija.*

Abstract: *Conscious leadership is a recent construct, which we do not yet know much about. Most leaders already have their own way of management, which they often associate with their way of life. Thus, we know various ways of managing. A true conscious leader must be aware of his position and his mission, and must strive to be educated every day, work on his own consciousness, form his own context of life, try to perceive information from the surroundings, learn from life experiences, and closely monitor all the events around him. There are many ways to teach us how to become a good leader, and we ourselves need to figure out which theory and method of leadership best suits us and is most appropriate for us. In conscious leadership, we must first become self-aware; we must have a systemic insight, must be conscious of things and build on collective consciousness. Conscious guidance is a way of life that we build for years and years. A good conscious leader is the one who learns and improves daily until the end of his career and wants to leave a positive mark in the world. We will study what and how influences on the level of conscious leadership, and how we can become a good conscious leaders. We will achieve this through a critical review of secondary literature and a synthesis of relevant literature in which this topic is addressed, as well as a clarified narrow*

¹¹⁴ University of Maribor, Faculty of Organizational Sciences, Kidričeva cesta 55a, 4000 Kranj, Slovenia

¹¹⁵ University of Maribor, Faculty of Organizational Sciences, Kidričeva cesta 55a, 4000 Kranj, Slovenia

¹¹⁶ University of Maribor, Faculty of Organizational Sciences, Kidričeva cesta 55a, 4000 Kranj, Slovenia

scientific field of conscious leadership and the effects of conscientious leadership on followers in organizations. We will also create a conceptual model of conscious leadership.

Keywords: *Conscious leadership, organization, management, awareness, conceptualization, implication.*

1. UVOD

Večina ljudi si želi službo v kateri bi uživali. Delavci si želijo delati v okolju v katerem bi bili sprejeti takšni kot so in da lahko brez strahu izrazijo svoja čustva in ideje. Zato je zavestno vodstvo pomembno. Ne le, da se ljudje počutijo dobro v takem okolju, so tudi bolj produktivni, zagnani in lojalni [1]. Zavestno vodenje zahteva preoblikovanje samega sebe. Ne razvija le kritičnih veščin, ampak tudi notranjo dušo. S tem procesom začnemo razmišljati o sebi ter o lastni viziji. Ko se zares zavedamo, kaj želimo doseči v svojem življenju, si dovolimo, da popolnoma stopimo v prostor neskončnih možnosti, kjer je neznan naš zaveznik in ne sovražnik. Sprejeti moramo lastno življenjsko zgodbo in začeti sprejemati ustrezne spremembe in odločitve, ki vodijo v pozitivno in navdihujoče življenje. Ko se bomo zavedali svojega življenja, bomo lahko vodili tudi druge po njihovih poteh [2].

2. RAZLIKA MED TRADICIONALNIM VODENJEM IN ZAVESTNIM VODENJEM

Naše upanje v boljši svet je v zavestnem vodenju. V nasprotju s tradicionalnim vodenjem, ki se kaže kot odtujenost do ljudi, degradacijo okolja in kulturne homogenizacije lahko zavestno vodenje vodi k boljši prihodnosti. Zavestno vodenje temelji na predpostavki, da je vse povezano in deluje složno, kot list na drevesu, ki tekmuje za iste vire preživetja. Zavestno vodenje torej išče nove načine za boljšo prihodnost vseh. Skozi zavestno vodenje, bomo mogli preseči tradicionalni način reševanja sporov v našem svetu. S tem načinom vodenja lahko presekamo sprevržen nacionalizem, elitizem in fundamentalizem. Skozi zavestno vodenje moramo ustvariti način življenja, ki je trajnosten, da bodo naši potomci podedovali svet, ki ne bo tonil k propadu [3].

V spodnji tabeli bomo predstavili nekaj ključnih razlik med tradicionalnim vodenjem in zavestnim vodenje.

Tabela 1: Ključne razlike med tradicionalnim in zavestnim vodenjem [3].

<i>Tradicionalno vodenje</i>	<i>Zavestno vodenje</i>
Zastrašuje, ima določena pravila, manipulira	Navdihuje, obuja veličino
Temelji na določeni obliki ali strukturi	Zaupava v sebe in druge
Je zunanje usmerjeno	Je notranje usmerjeno
Sčasoma postane rutinsko	Še naprej raste in se uči
Iz preteklih izkušenj se ne nauči veliko	Z vsako novo izkušnjo večja osebna rast
Avtoritativna, močna osebnost, ki ne izkazuje čustev	Verodostojna in resnična osebnost, ki mu čustva niso tuja
Prevladuje politika podjetja	Prevladuje resnica zgodb
Prisilno vodenje	Vodenje z zavestjo in

Izkazovanje moči na vseh področjih	prisotnostjo
Ščiti lastne potrebe	Zna prisluhniti vsem in jih poskuša razumeti
	Deluje za skupno dobro

2.2 NAČINI, KAKO POSTATI ZAVESTNI VODJA

Zavestni vodje govorijo z integriteto, vodijo z avtentičnostjo in so odgovorni. Poslušajo z namenom razumevanja in ne samo, da se odzovejo in to počnejo tako, da so v skladu z moralnim in etičnimi načeli. Predstavili vam bomo nekaj načinov, kako postanemo lahko zavestni vodja [4].

- Gojiti je potrebno samozavedanje; Da smo samozavestni, je nedvomno najbolj koristna stvar, ki jo lahko naredimo za svoj stil vodenja. To je dejanje spoznavanja sebe ne le kot vodje, ampak kot osebe. V kolikor že poznamo svoje prednosti in slabosti, se zavedamo svojih mislih, čustev in motivov, smo že veliko naredili na sebi. Če se vsega tega zavedamo, jih lahko tudi upravljamo.
- Meditiranje; To je sestavni del zavestnega vodje. Številne študije so pokazale, da lahko meditacija zmanjša stres, spodbudi ustvarjalnost, izboljša spanje, izboljša funkcionalnost možganov in nam celo pomaga pri osredotočanju. Čeprav obstaja na ducate koristi, celotno dejanje meditacije pogloblja našo zavest. Dobra stvar pri tej starodavni tradiciji je, da obstaja veliko oblik meditaciji, tako si lahko izberemo takšno, ki nam najbolj ustreza.
- Z namenom je potrebno početi stvari; Zavestni vodje uspejo, ker z določenim namenom počnejo stvari, katerih se zavedajo. Biti z namenom je predpogoj za življenje življenja pod svojimi pogoji [1].
- Izvajanje štirih sporazumov; Don Miguel Ruiz je predlagal štiri sporazume, ki lahko spremenijo naše življenje in ga postavljajo na pod do osebne svobode. Zavestni vodje vidijo te sporazume, ki izhajajo iz Tolteške modrosti, jot priložnost za izboljševanje njihovega osebnega vodenja. A) Bodite odkriti (povejte samo, kar mislite, govorite samo pozitivno). B) Ne jemljite ničesar osebno (ničesar, kar počnejo drugi za vas, vse je projekcija njihove lastne realnosti. C) Ne narekujte predpostavk (namesto tega, postavljajte vprašanja in komunicirajte). D) Vedno naredite vse, kar je v vaši moči (vedno se trudite, da boste dosegli najboljši rezultat, tako ne boste mogli obžalovati, če vam kaj ne uspe). Ti štiri sporazumi ustvarjajo pot do novega načina zavestnega vodenja naših življenj, naših ljudi in naših podjetij [4].

3. KONCEPTUALIZACIJA ZAVESTNEGA VODENJA

Konceptualizacija zavestnega vodenja je sestavljena iz treh podskupin: razširjene zavesti; elementov zavestnega vodenja in zavestnega vodenja, ki se med seboj vzajemno prepletajo. Ward [5], opisuje kako razširjeno zavest sooblikujejo meditacija; življenjske vrednote; življenjski cilj; ter zdrav duh v zdravem telesu. Teh elementov se človek lahko priuči in skozi vsakodnevno vajo tudi izboljšuje. Ti elementi spodbujajo posameznikovo notranjo rast in pomagajo oblikovati svoj lastni jaz in izražanje. Pri elementih zavestnega vodenja, Hayden [6] opisuje naslednje: življenjskem kontekstu; razširjeni zavesti; zaznavnih filtrih; življenjskih izkušnjah in pozornosti. Pri posamezniku so te elementi lahko bolj ali manj očitni, saj ima vsak posameznik drugače razvite svoje kompetence. Kot vemo, so nekatere kompetence lahko prirojene, nekaterih se lahko priučimo, spet druge lahko pridobimo skozi življenjske izkušnje. Pravi zavestni vodja, se mora zavedati, da mu vsak nov dan prinese nove izkušnje, ki jih lahko s pridom izkoristi za svojo dobrobit. Kot tretji element, ki sestavlja konceptualizacijo zavestnega vodenja pa je zavestno vodenje. Ta podskupina koncepta je najpomembnejša za celotno

obravnava konceptualizacije, saj jo sestavljajo: samozavedanje, sistemski vpogled; kolektivna zavest in vodja mora biti zavestno pri stvari. Ti elementi pa so ključnega pomena za oblikovanje dobrega zavestnega vodje [7].

Slika 1: Prikaz konceptualizacije zavestnega vodenja (lasten prikaz)

4. ZAVEZE, KI JIH MORA SPREJETI ZAVESTNI VODJA

J. Dethmer, D. Chapman in K. Klemp [8] opisujejo petnajst zavez, ki si jih mora zavestni vodja posluževati, da bi postal iz dneva v dan vedno boljši. V spodnji tabeli bomo grafično prikazali te obveze.

Tabela 2: Zaveze, ki jih mora sprejeti zavestni vodja (lasten prikaz)

<i>Zaveza</i>	<i>Obrazložitev / Zavezati se mora;</i>
1. Odgovornost	Da bo prevzel polno odgovornost svojega življenja, fizično, čustveno, duševno in duhovno blaginjo.
2. Radovednost	Da bo poskušal rasti v samozavedanju, da bo vsako interakcijo obravnaval kot priložnost za učenje.
3. Čutnost	Da bo delal po svojih notranjih občutkih do konca naloge.
4. Odkritost	Da bo govoril iskreno in resnično, ter podajal verodostojne informacije.
5. Direktnost	Da bo govoril neposredno z ljudmi, s katerimi ima problem.
6. Integriteta	Da bo celovit, skladen, pristen, pošten ter verodostojen, vključno s priznavanjem vseh avtentičnih občutkov.
7. Spoštovanje	Da bo živel v hvaležnosti in se popolnoma odprl

8. Genialnost	tako za sprejemanje kot za priznanje. Da bo izrazil svojo popolno veličastnost in podpiral, ter navdihoval druge, da v celoti izrazijo svojo ustvarjalnost in živijo na svoj način.
9. Igrati pozitivno igro	Da bo v življenju improviziral, se smejal in razmišljal pozitivno.
10. Poslušnost	Da bo poslušal več plati zgodbe, ter šele po tehtnem premisleku zajel stališče.
11. Odobravanje	Da bo živel v prepričanju, da njegova odobritev in nadzor prinašata skupno dobro.
12. Zadovoljstvo	Da bo zadovoljen, da ima dovolj časa, denarja, ljubezni, energije,..
13. Zavezniki	Da bo videl vse ljudi v vseh okoliščinah kot zaveznike, ki so popolnoma primerni, da mu pomagajo pri učenju najpomembnejših stvari za osebnostno rast.
14. Zmaga za vse	Da bo ustvarjal zmago za vse rešitve. Zmaga zase, zmaga za drugo osebo, zmaga za organizacijo, zmaga za človeštvo.
15. Vedno je rešitev	Da je potrebno najti rešitev: uvideti tisto, kar manjka na svetu, ter to narediti za boljši jutri.

5. ZAKLJUČEK

Sedanji vrhunski poslovni vodje, kot so John Mackey iz Whole Foods Markets, Eric Schmidt iz Googla in Anita Roddick iz Body Shopa imajo skupen način vodenja. Vsi so naredili prehod na nov način vodenja, ki upošteva pomembnost finančnih rezultatov in način, kako do teh rezultatov pridejo. Ugotovili so, da je trajnostni uspeh na današnjem trgu opredeljen z več kot kratkoročnimi cilji dobička in maksimiranjem bogastva delničarjev. To je nujen, vendar ne zadosten pogoj za trajnostni uspeh v svetu, ki čedalje bolj postaja občutljiv na negativne učinke tega dobička. Dejansko je sedaj stvar dobrega, da vodje obravnavajo ljudi, dobiček in planet, kot nujnost njihovega upravljanja [9].

Teorija zavestnega vodenja temelji na sociokulturnem znanju vzajemnosti, ki omogoča vodji zaznavo vzorca v okolju. Zavestni vodje se zavedajo organizacije in sodelujejo z zaposlenimi. Ključnega pomena za razumevanje te teorije je pripravljenost priznati in razumeti zavest kot najbolj kritičen del okvira. Vodstvo zato prakticira in omogoča vsem v organizaciji, da sodelujejo, ter se tako naučijo sodelovanja, ki spodbuja osebno in skupinsko odgovornost do širšega dobrega [10].

Vse te misli in ugotovitve, ki smo jih napisali so zgolj akademska retorika, razen če se bomo zavzeli k temu, da jih podpremo in začnemo izvajati. Ali smo pripravljeni, da se potopimo vase, da preučimo samega sebe in dvignemo svojo zavest, ter da začutimo vest, ki nas veže do človeštva in da ustvarimo boljši jutri, ki bo služil generacijam.

LITERATURA

- [1] Colin, E. (2015) *The Secret Power of Conscious Leadership*, Pridobljeno dne 2.1.2019 s spletne strani <https://www.liquidplanner.com/blog/the-secret-power-of-conscious-leadership/>
- [2] Coradova, C. (2018) *10 Things You Need to Know to Be a Conscious Leader*, Pridobljeno dne 2.1.2019 s spletne strani <https://chopra.com/articles/10-things-you-need-to-know-to-be-a-conscious-leader>
- [3] Renesch, J. (2010) *Conscious Leadership: Transformational Approaches to a Sustainable Future*, The Journal of Values-Based Leadership: Vol. 3 : Iss. 1 , Article 3.
- [4] Cohen, J. (2018) *5 Ways To Be A Conscious Leader*, Pridobljeno dne 2.1.2019 s spletne strani <https://www.forbes.com/sites/jennifercohen/2018/07/19/5-ways-to-be-a-conscious-leader/>
- [5] Ward, S. F., Haase, B. (2016) *Conscious Leadership*, AORN Journal, 104: 433.e1-433.e9.
- [6] Hayden, G. (2017) *Coaching Questions for Conscious Leaders*, Pridobljeno dne 2.1.2019 s spletne strani <http://consciousleadershipconsultancy.com/coaching-questions-for-conscious-leaders/>
- [7] Goleman, D. (2016) *Fokus, Skitiro ganilo odličnosti*, Založba Penca, Novo mesto.
- [8] Dethmer, J., Chapman, D., Klemp, K. (2015). *The 15 commitments of conscious leadership: A new paradigm for sustainable success*, Conscious Leadership Group
- [9] Rydin, S. (2017) *Why Conscious Leadership Is The New Management Imperative*, Pridobljeno dne 2.1.2019 s spletne strani <https://www.businessintegral.com/why-conscious-leadership-is-the-new-management-imperative/>
- [10] Jones, V. (2015) *Conscious Leadership, a Reciprocal Connected Practice*, Pridobljeno dne 2.1.2019 s spletne strani <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815049381>